

DOI 10.36074/25.12.2020.v4.11

ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВИХ ЗАСАД МІНІМІЗАЦІЇ ФІСКАЛЬНИХ РИЗИКІВ

ORCID ID: 0000-0001-6760-6021

Вашека Галина Володимирівна
Державна аудиторська служба України

УКРАЇНА

Наразі в Україні завершується робота із підготовкою показників проекту Державного бюджету України на 2021 рік. Нагальною для бюджету проблемою є суттєве зростання обсягу державного боргу та виплат за ним.

Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту про Державний бюджет України на 2021 рік, поданому до Верховної Ради України у вересні поточного року (№4000 від 14.09.2020), рівень дефіциту державного бюджету планується встановити на рівні 6 % ВВП в 2021 році, прогнозний обсяг державного боргу в еквіваленті у національній валюті - 57,8 відсотка від прогнозного ВВП, гарантований державою борг в еквіваленті у національній валюті - 6,8 відсотка від прогнозного ВВП [1].

Частиною 3 Прикінцевих положень проекту Закону про Державний бюджет України на 2021 рік [2] запропоновано зупинити норми статей 14, 17, 18 і 40 Бюджетного кодексу України [3].

Як наслідок, впродовж наступного року буде зупинено дію низки фіскальних обмежень, відповідно до яких :

- граничний обсяг державного боргу і гарантованого державою боргу, граничний обсяг надання державних гарантій визначаються на кожний бюджетний період законом про Державний бюджет України;
- показник дефіциту державного бюджету на кожен рік середньострокового періоду не може перевищувати 3 відсотки прогнозного номінального обсягу валового внутрішнього продукту України на відповідний рік;
- граничний обсяг надання державних гарантій не може перевищувати 3 відсотки планових доходів загального фонду державного бюджету;
- загальний обсяг державного боргу та гарантованого державою боргу на кінець бюджетного періоду не може перевищувати 60 відсотків річного номінального обсягу валового внутрішнього продукту України.

Також у проекті закону не визначено граничний обсяг гарантованого державою боргу на 31.12.2021 та граничний обсяг надання державних гарантій у 2021 році. Відсутній і план заходів з приведення загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу до встановлених вимог.

Падіння ВВП в умовах поширення хвороби COVID-19 та зростання у зв'язку з цим рівня дефіциту державного бюджету може призвести до зростання обсягу державних запозичень, і, як наслідок, обсягу державного боргу та витрат на його обслуговування.

Тому невідкладними на сьогодні та у середньостроковій перспективі є підвищення стійкості державних фінансів, насамперед, обмеження та мінімізація фіскальних ризиків на законодавчому рівні, запровадження низки заходів щодо фіскальної консолідації, запровадження середньострокового бюджетного планування з метою встановлення на наступні 3 роки граничних

показників доходів, видатків, дефіциту державного бюджету і державного боргу, що значно підвищить передбачуваність бюджетної політики України.

Список використаних джерел:

- [1] Про Державний бюджет України на 2021 рік (Пояснювальна записка до проекту Закону України). Вилучено з <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=69938&pf35401=534939>
- [2] Про Державний бюджет України на 2021 рік (проект Закону). № 4100 (2020). Вилучено з <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=69938&pf35401=534925>.
- [3] Бюджетний кодекс України (Закон України). № 2456-VI (2010). Вилучено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.